

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА СПЕЦІАЛЬНА ШКОЛА № 2»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
_____ А.МОЧАЛІНА
« ____ » _____ 2025 року
М.П.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА СПЕЦІАЛЬНА ШКОЛА № 2»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
для учнів 5-10 класів
на 2025/2026 навчальний рік

ПОГОДЖЕНО
на засіданні педагогічної ради
закладу від 29.08.2025, протокол № 7
Голова педагогічної ради
_____ А.МОЧАЛІНА
М.П.

Освітня програма

КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА СПЕЦІАЛЬНА ШКОЛА № 2» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

для учнів 5-10-х класів

1. Загальні положення

Освітня програма для учнів 5-10 -х класів сформована на основі Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами» від 12.06.2018 № 627, Типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами» від 07.12.2021 № 1317, на виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 (зі змінами), Концепції Нової української школи.

Освітня програма відповідає структурі Типової освітньої програми.

Визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на здобувачів освіти у годинах.

Містить:

- навчальний план (Таблиця 1,2);
- перелік модельних навчальних програм, що мають опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (Таблиця 3);
- перелік програм з корекційно-розвиткової роботи (Таблиця 4);

- форми організації освітнього процесу;
- інструментарії оцінювання.

Згідно зі Статутом освітній заклад забезпечує реалізацію права дітей на здобуття початкової та базової середньої освіти.

Базова освіта включає 5–10-ті класи.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)

з української мови, математики, трудового навчання.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчального плану та освітньої програми, якість знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які мають легкі та помірні порушення інтелектуального розвитку, у тому числі діти з синдромом Дауна, розладами спектру аутизму та на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, Типовій освітній програмі початкової освіти спеціальних закладів

загальної середньої освіти для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, що підтверджено відповідним документом.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-6-х класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-10-х класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти):

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень			
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас
Мовно-літературна	на тиждень	5	5	5	5
	на рік	175	175	175	175
Математична	на тиждень	5	4	4	4
	на рік	175	170	170	170
Природнича	на тиждень	2	2	2	4
	на рік	70	70	70	140
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1	1	0,5	0,5
	на рік	35	35	17,5	17,5
Громадянська та історична	на тиждень	1	1	2	2
	на рік	35	35	70	70
Технологічна	на тиждень	6	10	11	11
	на рік	210	350	385	385
Інформатична	на тиждень	2	2	2	2
	на рік	70	70	70	70
Мистецька	на тиждень	2	2	2	2
	на рік	70	70	70	70
Фізична культура	на тиждень	3	3	3	2
	на рік	105	105	105	70
Всього	на тиждень	27	30	31,5	32,5
	на рік	945	1050	1102,5	1137,5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	1	1	1,5	1,5
	на рік	35	35	52,5	52,5
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)	на тиждень	28	31	33	34
	на рік	980	1085	1155	1190
Гранично допустиме навантаження учнів	на тиждень	25	28	30	32
	на рік	875	980	1050	1120

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень	
		9 клас	10 клас
Мови і літератури	на тиждень	4	4
	на рік	140	140
Суспільствознавство	на тиждень	2	1
	на рік	70	35

Математика	на тиждень	4	4
	на рік	140	140
Природознавство	на тиждень	6	1
	на рік	210	35
Технології	на тиждень	11	18
	на рік	420	665
Здоров'я і фізична культура	на тиждень	3	2
	на рік	105	70
Разом	на тиждень	1081	1081
	на рік	39025	39025
Корекційно-розвиткові заняття	на тиждень	5	5
	на рік	175	175
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Гранично допустиме навантаження учнів	на тиждень	32	32
	на рік	1120	1120

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальному плані закладу освіти.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами та роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Вони охоплюють інваріантну складову.

Варіативна складова навчального плану у 2025/2026 навчальному році передбачає використання додаткових годин на вивчення предмету «Українська мова» у 5, 6, 9, 10 –х класах по 1 годині на тиждень; у 7-х класах – 1 година «Математика» та 0,5 години «Здоров'я, безпека та добробут»; у 8-х класах – 1 година «Українська мова» та 0,5 години «Здоров'я, безпека та добробут».

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти у 5-8-х класах складається з освітніх галузей «Мовно-літературна», «Математика», «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», «Інформатична», «Технологічна», «Мистецька», «Фізична культура».

Освітні галузі у 5-8-х класах реалізується через навчальні предмети:

- «Мовно-літературна» - «Українська мова», «Українська література»;

- «Математика» - «Математика»;
- «Природничча» - інтегрований курс «Пізнаємо природу», «Фізика і хімія у побуті», «Географія»;
- «Соціальна і здоров'язбережувальна» - «Здоров'я, безпека та добробут» (інтегрований курс);
  - «Громадянська та історична» - «Вступ до історії та громадянської освіти», «Історія України»;
  - «Інформатична» - «Інформатика»;
  - «Технологічна» - «Технології»;
  - «Мистецька» - «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво»;
  - «Фізична культура» - «Фізична культура».

Державний стандарт базової загальної середньої освіти у 9-10-х класах складається з семи освітніх галузей «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство», «Здоров'я і фізична культура», «Технології».

Освітня галузь «Мови і літератури» у 9-10-х класах реалізується через навчальні предмети: «Українська мова», «Українська література».

Освітня галузь «Математика» у 9-10-х класах реалізується через навчальний предмет «Математика».

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальні предмети «Природознавство» 9 класи, «Географія» 9 класи, «Фізика і хімія в побуті» 9-10 класи.

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через навчальні предмети «Історія України» 9 класи, «Основи правознавства» 10 клас.

Освітня галузь «Технології» реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання», «Інформатика» 9-10 класи.

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується через навчальні предмети «Основи здоров'я» 9 класи, «Фізична культура» 9-10 класи.

Навчальний план закладу освіти 5-10-х класів включає години корекційно-розвиткових занять, зміст яких зумовлений особливостями

психофізичного розвитку здобувачів освіти і реалізується через курси «Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Лікувальна фізкультура».

Корекційно-розвиткові заняття проводять педагоги: учителі-дефектологи, вчителі фізичної культури. Фізичний розвиток учнів забезпечується шляхом проведення уроків фізичної культури, занять з лікувальної фізичної культури.

Корекційно-розвиткові заняття з «Лікувальної фізкультури» проводяться групами та індивідуально з урахуванням форм і ступеня важкості захворювання дітей.

Заняття з розвитку мовлення проводяться з учнями одного або паралельних класів (2-4 учні). З учнями, які мають важкі порушення мови, проводяться індивідуальні заняття.

Всі корекційно-розвиткові заняття проводяться у другій половині дня за окремим розкладом. Лікувальна фізкультура, розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування не оцінюються.

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Години, передбачені для фізичної культури у 5-8-х класах, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317).

Години з фізичної культури у 9-10-х класах враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку та навчально-реабілітаційних центрів»).

Нормативи наповнюваності класів, виховних груп та поділ класів на групи під час вивчення окремих предметів встановлюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсую чого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 № 229/6517 (зі змінами).

4. Форми організації освітнього процесу

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» навчання здобувачів освіти 5-10-х класів спеціальної школи у 2025/2026 навчальному році розпочнеться за дистанційною формою навчання, мова навчання – українська, режим навчання – п'ятиденний.

Основною формою організації освітнього процесу є урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути:

- віртуальні екскурсії, подорожі, уроки-семінари, конференції,
- квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, відео-уроки, прес-конференції,
- захист навчальних проектів, проблемний урок, ділові ігри тощо.

Методи навчання – дослідницькі, інформаційні, сюжетно-рольові ігри, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії тощо.

Вибір форм і методів навчання вчителі визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» 2025/2026 навчальний рік розпочинається святом - День знань 1 вересня і закінчується не пізніше 1 липня. Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 1 вересня по 26 грудня 2025 року,

II семестр – з 12 січня по 29 травня 2026 року.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули: орієнтовно, осінні з 25 жовтня по 02 листопада 2025 року, зимові з 27 грудня 2025 року по 11 січня 2026 року, весняні з 21 березня по 29 березня 2026 року.

Освітній процес здійснюється із застосуванням технологій дистанційного навчання. Вчителі адаптували навчальні ресурси відповідно до особливостей кожного класу, можливостей здобувачів освіти. В умовах поділу уроку на синхронну та асинхронну частини навчальні матеріали адаптовані, тому частина озвучується під час онлайн-уроку (платформа Google Meet), а частина матеріалу надається на самостійне опрацювання у класних групах соціальної мережі Viber, Telegram та Google Диску.

Під час дистанційного навчання тривалість уроків визначена наказами Міністерства охорони здоров'я України від 01.08.2022 № 1371 "Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України" та від 25.09.2020 № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» (п.10 розділу 5). В умовах воєнного стану безперервна тривалість навчальних занять при організації дистанційного навчання в синхронному форматі не повинна перевищувати для учнів:

5–6-х класів – 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 – по 35 хвилин, або 4 – по 25 хвилин;

7–9-х класів – 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 – по 40 хвилин, або 4 – по 30 хвилин, або 5 – по 25 хвилин;

10-х класів – 3 навчальних занять по 45 хвилин або 4 – по 35 хвилин, або 5 – по 30 хвилин, або 6 – по 25 хвилин.

5. Інструментарії оцінювання

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, здійснюється за рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання (наказ МОНУ 02.08.2024 № 1093).

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень (5-8-мі класи), що видається учневі щороку.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних та навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);

- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);

- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);

- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів досліджень, виготовлення виробів тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Залежно від мети, оцінювання здійснюється під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів, яка може бути: за формою - індивідуальною, груповою, фронтальною.

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначаються цифрами від 1 до 12. За рішенням педагогічної ради в 5-х класах I семестр вважати адаптаційним періодом, впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання. У відповідних графах результатів навчання за I семестр зазначати першу літеру («В», «Д», «С», «П»), що відповідає назві рівня досягнень орієнтовних критеріїв оцінювання результатів навчання з предметів (Високий, Достатній, Середній, Початковий).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та

загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас</p> <p>Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Математична компетентність	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема такі, що моделюють реальні життєві ситуації</p>

3	<p>Основні компетентності у природничих науках і технологіях</p>	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, які виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
4	<p>Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<p>Уміння: структурувати дані діяти за алгоритмом та складати алгоритми визначати достатність даних для розв'язання задачі використовувати різні знакові системи знаходити інформацію та оцінювати її достовірність доводити істинність тверджень</p> <p>Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
5	<p>Уміння вчитися впродовж життя</p>	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети організовувати та планувати свою навчальну діяльність моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності доводити правильність власного судження або визнавати помилковість</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь зацікавленість у пізнанні світу розуміння важливості вчитися впродовж життя прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>

6	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі переконаність, що успіх команди — це особистий успіх позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
7	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів аргументувати та відстоювати свою позицію ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження відповідальність за спільну справу повага до прав людини.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
8	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог (зокрема й за допомогою української жестової мови, альтернативних засобів спілкування), враховувати національні та культурні особливості співрозмовників, дотримуючись етики спілкування та взаємодії враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна само ідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>

9	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати й оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних ощадне, бережливе ставлення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
---	---	--

Наскрізнi лiнii є соціально значимими, якi сприяють формуванню у здобувачiв освіти з iнтелектуальними порушеннями формуванню уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних життєвих ситуацiях.

Навчання з наскрiзними лiнiями реалiзується через:

- організацію навчального середовища;
- окремі предмети;
- предмети за вибором;
- роботу в проєктах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування у здобувачiв освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспiльства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрiзної лiнii реалiзується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективу розвитку навколишнього середовища і людини</p>
---	---

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формування відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія застосовується через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст – бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності</p> <p>Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежно від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів, транспортних засобів)</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування запозичення, страхування кредитування тощо).</p> <p>Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Таблиця 1,
складена відповідно до таблиці 14 Типова
освітня програма для 5-10 (11) класів
спеціальних закладів загальної середньої
освіти для осіб з особливими освітніми
потребами (наказ Міністерства освіти і
науки України від 07.12.2021 № 1317)

Навчальний план
для 5-8-х класів
для дітей з інтелектуальними порушеннями
з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3	3
	Українська література	2	2	2	2
Математична	Математика	5	4	4	4
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	-	-
	Географія	-	-	1	2
	Фізика і хімія у побуті	-	-	1	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»*	1	1	0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1	-	-
	Історія України	-	-	2	2
Інформатична	Інформатика	2	2	2	2
Технологічна	Технології	6	10	11	11
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	2
Разом		27	30	31,5	32,5
Корекційно-розвиткова робота	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2
	Розвиток мовлення	1	1	1	1
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2	2	2
Разом		5	5	5	5
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	1,5	1,5
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету(без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		28	31	33	34
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів		25	28	30	32

*У рамках вивчення інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» вивчаються наступні предмети: «Етика», «Культура добросусідства», «інші курси морального спрямування».

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Таблиця 2,
складена відповідно до таблиці 18 Типової
освітньої програми спеціальних закладів
загальної середньої освіти II ступеня для
дітей з особливими освітніми потребами
(наказ Міністерства освіти і науки України
від 12.06.2018 № 627)

Навчальний план
для 9-10-х класів
для дітей з інтелектуальними порушеннями
з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		9 клас	10 клас
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	2	-
	Я у Світі	-	-
	Основи правознавства	-	1
Математика	Математика	4	4
Природознавство	Природознавство	2	-
	Географія	2	-
	Фізика і хімія у побуті	2	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
Технології	Трудове навчання	11	18
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	-
	Фізична культура	2	2
Разом		31	31
Корекційно-розвитков і заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2
	Розвиток мовлення	1	1
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1
Гранично допустиме навантаження		32	32

**Перелік навчальних програм
базової середньої освіти
для дітей з особливими освітніми потребами
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА СПЕЦІАЛЬНА ШКОЛА № 2»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
для вивчення предметів інваріантної складової
у 5-10-х класах**

№ з/п	Назва навчального предмета	Класи	Назва програми, за якою здійснюється навчання	Рік видавництва навчальної програми	Тип навчальної програми
1	Українська мова	5-6 класи	Модельна навчальна програма «Українська мова» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ярмола Н. А.)	2022 imzo.gov.ua	Державна
2	Українська література	5-6 класи	Модельна навчальна програма «Українська література» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Остапенко Л. І.)	2022	Державна
3	Математика	5-6 класи	Модельна навчальна програма «Математика» для 5-6 спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Прохоренко Л. І., Тороп К. С., Біневич І. В.)	2022	Державна
4	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	5-6 класи	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Василенко Н. А., Трикоз С. В., Калюкова Ж. С.)	2022	Державна
5	Вступ до історії України та громадянської освіти	5-6 класи	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автор Косенко Ю. М.)	2022	Державна

6	Образотворче мистецтво	5,6 класи	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Лопатіна М. В., Прядка І. Є., Шпилева Ю. І.)	2022	Державна
7	Образотворче мистецтво	7,8 класи	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Лопатіна М. В., Прядка І. Є., Шпилева Ю. І.)	2023	Державна
8	Музичне мистецтво	5,6 класи	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Лопатіна М. В., Прядка І. Є., Шпилева Ю. І.)	2022	Державна
9	Музичне мистецтво	7,8 класи	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Лопатіна М. В., Прядка І. Є., Шпилева Ю. І.)	2023	Державна
10	Фізична культура	5-6 класи	Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Прибега О. М., Василенко Н. А., Лапін А. В., Різченко А. В.)	2022	Державна
11	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	5-6 класи	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку (Тороп К.С., Ярмола Н.А., Калюкова Ж.С.)	2022	Державна
12	Трудове навчання	5-6 класи	Модельна навчальна програма	2022	Державна

			«Технології (квітникарство)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Скакодуб Т. С., Тороп К. С., Василенко Н. А.)		
13	Інформатика	5-6 класи	Модельна навчальна програма «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Трокай Т. М., Лапін А. В., Ляшенко В. В.)	2022	Державна
14	Українська мова	9-10 класи	Навчальні програми з української мови для 5 – 10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями Кравець Ніна Павлівна Утвенко Наталія Олександрівна	2019	Державна
15	Українська література	9-10 класи	Навчальні програми для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей Українська література Укладач: Утвенко Наталія Олександрівна	2019	Державна
16	Українська мова	7,8 класи	Модельна навчальна програма «Українська мова» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автори Гончарова Н.М., Долганюк О.В, Зубрилова О.М., Литвищенко Т.І)	2023	Державна
17	Українська література	7,8 класи	Модельна навчальна програма «Українська література» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автори Гончарова Н.М., Долганюк О.В., Зубрилова О.М., Литвищенко Т.І.)	2023	Державна
18	Математика	7,8 класи	Модельна навчальна програма «Математика» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Біневич І.В., Тороп К.С., Глухова С.В.)	2023	Державна

19	Географія	7,8 класи	Модельна навчальна програма «Географія» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Бондаренко О.Ю., Тороп К. С.)	2023	Державна
20	Технології (квітникарство)	7,8 класи	Модельна навчальна програма «Технології (квітникарство)» для учнів 7-11 спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Скакодуб Т.С., Тороп К.С., Калюкова Ж.С.)	2023	Державна
21	Інформатика	7,8 класи	Модельна навчальна програма «Інформатика» для 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Трокай Т.М., Тороп К.С.)	2023	Державна
22	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	7,8 класи	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К.С., Калюкова Ж.С., Скакодуб Т.С.)	2023	Державна
23	Фізична культура	7,8 класи	Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт.: Прибега О.М., Василенко Н.А., Різченко А.В.)	2023	Державна
24	Фізика і хімія у побуті	7,8 класи	Модельна навчальна програма «Фізика і хімія в побуті» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Глухова С.В., Тороп К. С., Біневич І.В.)	2023	Державна
25	Історія України	7,8 класи	Модельна навчальна програма «Історія України» для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	2023	Державна

			(авт. Тороп К. С., Василенко Б.В., Ляшенко В.В.)		
26	Математика	9,10 класи	Програми з математики для 8-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	2016	Державна
27	Природознавство	9 клас	Природознавство 8-9 клас	2016	Державна
28	Географія	9 клас	Навчальні програми для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей Географія	2015	Державна
29	Фізика і хімія у побуті	9 клас	Програми для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей Фізика і хімія у побуті Татьянчикова І.В., Співак Л.А.	2016	Державна
30	Трудове навчання. «Квітникарство»	9,10 класи	Навчальні програми 5-9(10) класів для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Квітникарство Чеботарьова О.В.	2022	Державна
31	Фізична культура	8-10 класи	Навчальні програми 5-9(10) класів для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Фізична культура Бобренко І.В.	2022	Державна
32	Соціально-побутове орієнтування	5-10 класи	Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «Соціально-побутове орієнтування 5-10 класи»	2022	Державна

**Перелік навчальних програм
базової середньої освіти
для дітей з особливими освітніми потребами
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА СПЕЦІАЛЬНА ШКОЛА № 2»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
для проведення корекційно-розвиткових занять
у 5-10-х класах**

№ з/п	Назва корекційного заняття	Класи	Назва програми	Рік видавництва навчальної програми	Тип навчальної програми
1	Розвиток мовлення	5-10 класи	Програма корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «Розвиток мовлення» Автор: Хайдарова О.С.	2022	Державна
2	Лікувальна фізкультура	5-10 класи	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку Автор: І. В. Бобренко	2022	Державна
3	Соціально-побутове орієнтування	5-10 класи	Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «Соціально-побутове орієнтування 5-10 класи» Автор: Міненко А.В.	2022	Державна